

Tämmöttös Turuss - Aluepirpana Turun seudulla

Turussa ja Turun seudulla on kokoontunut Aluepirpana vuodesta 2003 lähtien pari kertaa lukukaudessa tuoden varhaisen vuorovaikutuksen ja pienten lasten mielenterveystyötä tekevät yhteisen kiinnostuksensa äärelle. Mukana alkuvaiheissa on ollut TYKSin lastenpsykiatrian kokenut erikoissairaanhoitaja, psykoterapeutti Outi Kallioinen ja lastenpsykiatri, varhaisenvuorovaikutuksen psykoterapeutti ja kouluttaja Elina Savonlahti, jotka pika- ja etähaastattelussani kertoivat Aluepirpanan synnytyksestä ja varhaisvaiheista.

Varsinais-Suomessa toteutettiin iso ”Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen, arviointi ja hoito” hanke vuosina 2000 - 2002 ensimmäisillä sosiaali- ja terveysministeriön projektirahoilla lasten- ja nuortenpsykiatria. Projektin tavoitteina oli hoitopolkujen luominen ja vahvistaminen, koulutus ja hoitomuotojen kehittäminen. Osana projektia käynnistettiin vavu-koulutus terveydenhoitajille niin että jokaiselle osavastuualueelle, Raisioon, Saloon, Uuteenkaupunkiin, Loimaalle, saatiin omat varhaiseen vuorovaikutukseen perehtyneet terveydenhoitajat. Myöhemmin projektin pyörteet poikivat myös päivähoidon työntekijöiden koulutuksen. Elina muisteli että tästä alkoi lunnostaan syntyä ryhmä joka koki että tarvitsee omaa viiteryhmää jakamaan uudenlaista tietoa, hoitomalleja ja vauvatyön herättämiä tunteita ja ilmiöitä. Aluksi ryhmää ei kutsuttu Aluepirpanaksi se tuli vasta myöhemmin. Elina oli tuolloin Pirpanan hallituksessa ja TYKSin pienten lasten psykiatrisen työryhmän erikoislääkärinä sekä projektin käynnistäjä ja kouluttaja. Elina siis oli Aluepirpanan idean äiti. Lapsenpäästäjinä ehkäpä projektin muut kouluttajat mm. Outi Kallioinen ja Mirja Sarkkinen. Aluepirpana kokoontui aluksi muutaman vuoden ajan aina TYKS:n tiloissa, ja se oli avoin kaikille VSSHP:n vauvaperheitten kanssa työtä tekeville. Kokoontumisissa on ollut mukana terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja kolmannen sektorin edustajia.

Viime vuosien aikana tapaamisten järjestelyvastuu on sovittu kiertäväksi eri toimipisteille niin että vastuuhenkilö/henkilöt vaihtuu puolivuositain. Olemme kokoontuneet mm. Ensi- ja turvakotiliiton päihdeperheiden avopalveluyksikössä Oliviassa, Turun ja Raision perheneuvoloissa, lastenpsykiatrian poliklinikalla. Kokoontumisissa yhdessä ideoidaan ja suunnitellaan ohjelmaa eteenpäin. Aluepirpanan tapaamisten yksi tärkeimmistä sisällöistä on ollut toisiimme ja toistemme työhön tutustuminen. Yhteistyökumppanin tunteminen on monen perheen jatkohoitoon ohjaamisessa helpottavaa. Toisaalta meillä on samanlainen idea kuin emojärjestöillämme: tuoda kliinistä työtä ja tutkimusta tekeviä yhteen ajatuksien vaihtoon. Meillä on ollut useita tutkijoita kertomassa tutkimuksestaan ja tuloksistaan, koulutuksessa käyneet kertomassa uusista menetelmistä, kirjan kääntäjä kirjastansa ja kokenut klinikko työstänsä.

Mielessäni viime vuosien aiheista on Aluepirpanan raskausajan työskentelyn teemavuosi 2009, jolloin Sari Ahlqvist-Björkroth kertoi meille tutkimuksestaan, jossa käytettiin WMCI-haastattelua raskausaikana äideillä ja isillä. Tutkimus liittyy laajempaan tutkimusprojektiin ”Hyvän kasvun avaimet”. Teemaan liittyen Elina Savonlahti oli pyydetty puhumaan raskausajan vuorovaikutushoidosta. Raisiossa Marja Kivirauma kertoi kääntämästään Sue Gerhardtin kirjasta ”Rakkaus ratkaisee”, Oliviassa pohdimme korvaushoitoasiakkaiden vanhemmuutta. Tänä vuonna alkuvuoden teemana ollut keskoslasten hoito, luottoasiantuntijamme Sari Ahlqvist-Björkroth kertoi TYKS:n keskolan tutkimus- ja seuranta projektista ”Vanhemmat vahvasti mukana”, jossa

koulutettiin keskolan henkilökuntaa perhekeskeiseen työtapaan vauvan havainnoinnin kautta. Koskettavan esitelmän ”Keskoslasten kivunlievitys ja vanhemmat” piti Anna Axelin terveystieteen väitöskirjatutkimuksensa aiheesta. Ja oli meillä myös oma paikallinen Leipzigin Buffet!

Välillä kokoontumisissa on mietitty niiden funktiota ja kaivattu selkeämpää rakennetta ja johtajuutta Aluepirpanalle. Mutta työn raskaan raatajat tulevat usein yhteen toiveena itse kullakin saada jakaa taakkaansa ja saada itselleen evästä jaksaa jatkaa. Tähän liittyen sovittiin kiertävästä koollekutsuja-vastuusta. Pohdimme Outi Kallioisen kanssa miten Aluepirpanan kokoontumisia voisi kehittää vielä hyödyllisemmiksi. Voisimme esitellä omia tapaukskertomuksia ja tehdä vuorovaikutusnauhoituksista yhdessä arviointeja eri menetelmillä tai voisimme kehittää kuvitteellisia tapaukskertomuksia joissa mietittäisiin miten eri toimipisteitten resursseilla edettäisiin, miten erilaisista porteista voidaan lähestyä. Opintopiirimäinen systeemi olisi myös yksi tapa toimia.

Nyt tehdessäni tätä katsausta taaksepäin huomaan, että itse asiassa tämä nykyinen konseptimme on toiminut erittäin hyvin! Tätä voi suositella muillekin. Meillä on ollut valtavan mielenkiintoisia esityksiä, tietoisukuja ja hyviä keskusteluja niiden pohjalta, olemme verkostoituneita. Turkulaisten pirpanalaisten joukossa on runsaasti asiantuntemusta ja alan edelläkävijöitä, jotka ovat auliisti jakaneet ajatuksiaan näin innostaen meitä uudistumaan työssämme ja pitämään fokuksemme pirpanoissa kirkkaana. Ja ensikerralla 15.11. psykologi Riia Tammisto kertoo tutkimuksestaan, jossa Lausanne Triadic Play on keskeisenä menetelmänä. Kaikki kiinnostuneet, tervetuloa!

Kirjurina

Kirsti Waris-Hermansson

Psykologi, Tyks, Lastenpsykiatrian tulosityksikkö,

Pienten lasten psykiatrian työryhmä

Pirpana ry:n johtokunnan jäsen